

КИЗИЛ УЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР
ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

42-ЙИЛ ЧИКИШИ
№ 39 (11.485).

16 февраль, сешанба, 1960 йил,

Баҳоси 20 тийин.

СОВЕТ-ҲИНДИСТОН ДЎСТЛИГИ ПЎЛАТДЕК МУСТАХКАМ

Н. С. ХРУШЧЕВ

- ☆ СУРАТГАРХДА
- ☆ ДЕҲЛИДАН
- ☆ БХИЛАИГА
- ☆ БХИЛАИДА
- ☆ МЕТАЛЛУРГЛАР
- ☆ ОРАСИДА
- ☆ КЎП МИНГ КИШИ
- ☆ ЛИК МИТИНГДА

СУРАТГАРХ:

«ХУШ КЕЛИБСИЗ!»

ДЕҲЛИ, 13 февраль. ТАСС махсус мухбирларидан В. Кондратов ва Ю. Трушин хабар берадилар: Бутун СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР Министрлар Совети Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитетининг раиси С. А. Скачков, СССР Олий Советининг депутаты Т. У. Улжабоев, СССРнинг Ҳиндистондаги элчиси И. А. Бенедиктов, шунингдек Ҳиндистон озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик министри С. К. Патил, Ҳиндистоннинг СССРдаги элчиси К. П. Ш. Менон ва бошқа расмий кишилар ҳамроҳлигида Суратгархдаги (Ражастон штати) механизациялаштирилган давлат қишлоқ хўжалик фермасига келиб, уни кўздан кечириди.

Ҳиндистонда жуда йирик ҳисобланган бу ферма Совет Иттифоқи Хукумати томонидан Ҳиндистон ҳукумати томонидан қилинган қишлоқ хўжалик техникаси ва асбоб-ускуналари базасида ташкил қилинган. Хукумати совет меҳмонини табриқламоқ учун аэродромда Суратгарх ва унинг атрофидаги қишлоқлардан келган мингларча деҳқонлар тўлангилар. Аэродром Совет ва Ҳиндистон давлат байроқлари билан ва гулчамбарлар билан байрамгаддек безатилган эди. Н. С. Хрушчев шарафига барпо этилган аркада рус ва ҳинд тилларида: «Хуш келибсиз!» деган табриқ сўзлари эдиб қўйилган. Кутиб олувчиларнинг қўлларига гуллар, Н. С. Хрушчевни табриқловчи, Ҳиндистон-Совет дўстлигини янада мустахкамлашга қаратилган шiori бор эди.

Н. С. Хрушчев самолётдан чиққан пайтда бу ерда тўланганлар уни гулдўрос қарсақлар, «Ишисин Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги дўстлик», «Яшасин Хрушчев» деган хитоблар билан кутиб оладилар. Ражастон штатининг бош министри Моҳанлал Суҳагиди, давлат фермасининг директори Маҳадео Сингх, Ражастон штати ҳукумати-нинг вакиллари ва ферма маъмурияти Совет ҳукумати бошлиғини қизғин табриқлайдилар.

Ферман кўздан кечириш олдидан Маҳадео Сингх ферман ташкил қилиш ва уни ривожлантириш тарихи билан, кейинги йилларда ферма коллективизм йўлига киритган муваффақиятлар билан Н. С. Хрушчевни қисқа таништириб ўтди. Маҳадео Сингх хозирги вақтда ферма далаларида Совет Иттифоқи томонидан совға қилинган 70 трактор, комбайн ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарини ишлаб турганлигини айтиди. Бу машиналар, деб уқтириб айтиди Маҳадео Сингх, жуда яхши машиналардир. Ишчиларимиз ана шу машиналарда бақончилик ишламоқдалар. Маҳадео Сингх совет мутахассисларининг ферман ташкил қилиш соҳасидаги ишларига юксак баҳо берди. Совет мутахассислари жуда кўп ва жуда яхши ишлаб, бизлар учун чин биродарлар бўлилар, деди у.

Н. С. Хрушчев ва унинг ҳамроҳлари очик машинага тушиб, ферман кўздан кечириш бошладилар. Машина давлат фермасининг кенг далалари бўйлаб ўтиб, горчица экинлари, шакар қамиш, пахта, дон ва бошқа экинлар плантациялари олдига тушди. Никита Сергеевич баъзи экинларнинг ҳосилдорлиги ва уларнинг даромади билан, шу экинларни парвариш қилиш ва йиғиб олиш методлари билан қизиқди.

Пахтазорда Н. С. Хрушчев, Маҳадео Сингх ва Т. У. Улжабоев ўртасида қизғин суҳбат бошланди. Н. С. Хрушчев совет пахтакорлари, шу жумладан Тожикистон пахтакорлари қўлга киритган катта муваффақиятлар ҳақида Маҳадео Сингхга сўзлаб

беради. Мен, деди Никита Сергеевич, Тожикистон пахтакорларида бутун бир маъсум давомда ишлаб келишлари учун бир неча кишини ана шу республикага юборишни маслаҳат берам эдим. Ўз навбатида Тожикистон пахтакорлари ҳам сиёсий шатингизга келиб, бу ерда ишласалар бўлар эди. Бу нарсга тажрибодар алмашиш соҳасида яхши иш бўлар эди.

Н. С. Хрушчев ферман кўздан кечириб бўлганидан кейин мевазор бoғ барпо этиш учун ажратилган участкага мандарин дарахтини ўтказди.

Махсус қурилган супага рус ва ҳинд тилларида қуйидаги сўзлар эдиб қўйилди:

«Суратгархдаги механизациялаштирилган марказий ферма. 1960 йил 13 февралда Н. С. Хрушчев жаноб олийлари ана шу фермада бўлганида шу йил биринчи қўлга ўтказди».

Қўлга ўтказиш вақтида Маҳадео Сингх 1955 йилда Бомбайда Н. С. Хрушчев ўтказган дарахт мевазор бера, бошлаганини Совет ҳукумати бошлиғига айтиди.

Ферма кўздан кечириб бўлганидан кейин Ҳиндистон озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик министри С. К. Патил Н. С. Хрушчев ва унинг ҳамроҳлари шарафига зиёфат берди. Зиёфат вақтида ферма ходимлари меҳмонлар олдига Ражастоннинг қадимий халқ рақси — бағрани кўрсатдилар.

ДЕҲЛИДА

ИССИҚ УЗАТИШ

ДЕҲЛИ, 14 февраль. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчев ва унинг ҳамроҳлари бутун Деҳлидан Бхилаига йўнал кетдилар.

Ҳиндистон вице-президенти С. Рахадришан, бош министр Ж. Неру, марказий ҳукумат министри, парламент аъзолари, дипломатик корпус бошқалари, Ҳиндистон жамоатчилигининг вакиллари, Ҳиндистондаги СССР элчихонасининг ва Деҳлидаги бошқа совет муассасаларининг масъул ходимлари хукумати совет меҳмонини қузабти қўймоқ учун аэродромга кетдилар.

СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчев ва Ҳиндистон президенти Р. Прасад тушган очик автомашина аэродромга етиб келди. Совет ва Ҳиндистон байроқлари билан безатилган аэродромда Ҳиндистон қўшинларининг уч тури — армия, флот ва авиация вакиллариан иборат фахрий қоровул Совет ҳукумати бошлиғи шарафига саф тортиб турди.

Хрушчев ўзини қузабтиш учун келган кишилар билан самийий хайрлашди: СССР ва Ҳиндистон Республикаси давлат гимнлари янгради. Н. С. Хрушчев саф тортиб турган фахрий қоровул олдидан марш садолари остида ўтиб, самолёт олдига боради.

Н. С. Хрушчев Ҳиндистон президенти, вице-президенти, бош министри билан хайрлашар экан, Ҳиндистон похтайда ўзининг самийий кутиб олингандлиги учун ташаккур айтиди.

«ХРУШЧЕВ

ЗИНДАБОД!»

БХИЛАИ, 14 февраль. ТАСС махсус мухбирлари В. Кондратов ва Ю. Трушин бидирлядилар:

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев ва унинг ҳамроҳлари бутун эрталаб Бхилаига бора туриб, Райпурга кетдилар. Махдх Прадеш штатининг бош маъмури Наруна, Бхилаи металлургия заводининг бош директори Н. Шривастава, завод бош инженери Н. В. Голдин, завод маъмурияти

нинг ва штат маъмуриятининг вакиллари Райпур аэродромида Хрушчевни кутиб олдилар.

Н. С. Хрушчевнинг келиши ша-рафига Райпурда арklar қурилди. Арklarга «Хуш келибсиз!» деган табриқ сўзлари ёзилган. Райпур аҳолисидан минглаб кишилар Н. С. Хрушчев ва унинг ҳамроҳлари Бхилаига бораётган йўлда саф тортиб турдилар. «Хамма жойда «Хрушчев зиндабод!», «Хамма жойда «Хрушчев зиндабод!», «Хамма жойда «Хрушчев зиндабод!» деган хитоблар янграб турди.

Машиналар шаҳар кўчаларидан арабг ўтиб бормоқда. Хамма кўлини бирдан баланд кўтариб: «Хрушчев зиндабод! Хрушчев зиндабод!» деб қичқирмоқда. Рус тилида «Яшанг!», «яшанг!» деган хитоблар эшитилмоқда.

Арklarга Н. С. Хрушчев ва Ж. Неру портретлари қўйилган.

Райпурдан Бхилаига борадиган бутун йўл бўйлаб атроф қишлоқларнинг аҳолиси Н. С. Хрушчевни қизғин табриқлаб турди.

Бхилаи металлургия заводининг бош директори Н. Шриваставанинг айтишига қараганда, Н. С. Хрушчевнинг Бхилаига келиши бутун завод коллективни учун гоат катта ва қувончли воқеадир.

Бхилаи заводи территориясига олиб борадиган йўлда минглаб кишилар—завод ишчилари, совет ва ҳинд мутахассислари Н. С. Хрушчевни кутиб олдилар. Хурмат аргига: «Хуш келибсиз. Ўртоқ Хрушчев!» деган сўзлар эзилган.

«ЯХШИ ЗАВОД»

БХИЛАИ, 14 февраль. ТАСС махсус мухбирлари Ю. Трушин ва В. Кондратов хабар берадилар.

СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчев, шунингдек унинг ҳамроҳлари — СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР Маданият министри Н. А. Михайлов, СССР Министрлар Советининг ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раиси С. А. Скачков, СССР Министрлар Советининг чет мамлакатлар билан маданий алоқалар давлат комитети раиси Г. А. Жуков, СССРнинг Ҳиндистондаги элчиси И. А. Бенедиктов ва бошқалар куннинг иккинчи ярмида Бхилаи металлургия заводини кўздан кечиридилар.

Резиденциядан тортиб заводга олиб борадиган бутун йўл бўйида металлургия заводи — Бхилаи заводи аҳолисидан кўп минглаб кишилар—совет ва ҳинд мутахассислари, уларнинг оила аъзолари Н. С. Хрушчевни қизғин табриқлаб турдилар.

Н. С. Хрушчев заводга кириб келган пайтда унинг территориясига завод гулдўқлари, жуда кўп паровозлар ва тепловозларнинг гулдўқлари гузувлади кетди.

Домна цехи Н. С. Хрушчев бош директори Н. Шривастава ва завод бош инженери Н. В. Голдин билан бирга металл қуйиш майдонига бори-ди. Минглаб ишчилар, совет ва ҳинд мутахассислари хукумати совет меҳмонини гулдўрос қарсақлар билан кутиб олдилар. Н. С. Хрушчев цех ишчилари, инженерлари билан самийий суҳбатлашди. Бош директори Н. Шривастава, Бхилаи заводиди иккита домна шу кунгача Ҳиндистонга 400 минг тоннадан кўпроқ чуан қуйиб берди, —деб айтиди. —Тез орада, —деди у, —яна иккита домна — жуда катта учинчи домна ишга тушади.

Ўртоқ Хрушчев ва унинг ҳамроҳлари пўлат қуйиб турган мартен цехига борадилар. Шу пайтда цехда иккита ишчи — Днепротроветскдаги Петровский номли заводдан бу ерга келган совет пўлат аритувчиси А. Курочкин ва Совет Иттифоқи металлургия заводида иш ўрганиб келган ҳинд пўлат аритувчиси Похрей ишламоқда эдилар.

Н. С. Хрушчев улар билан самийий саломлашиб, қандай ишлаётганликларини сўради ва уларга яна муваффақиятлар тиллади. Н. С. Хрушчевга цехни кўрсатиб юрган ҳинд инженерларидан бири бундай деди:

—Биз совет мутахассислари билан жуда иноқ бўлиб ишламоқдамиз. Биргалида ишлаш натижасидангина эмас, шу билан бирга спорт майдонларида, клубда ва шу каби жойлар-

да бирга дам олаётганлигимиз натижасида ҳам бир-биримизга дўст бўлиб қолдик.

Н. С. Хрушчев жаҳондаги энг замонавий прокат корхоналаридан бири бўлган прокат цехининг иши билан батафсил танишди. Заводнинг ҳамма цехларида бўлгани каби, бу цех ишчилари ҳам совет халқининг вакилини гулдўрос овалча билан кутиб олдилар. Цех ишчиларидан бири Жагат Шарма Совет ҳукумати бошлиғи келишидан анча олдин унинг портретини астойдил меҳр қўйиб чизган эди. Жагат Шарма шу портретни Н. С. Хрушчевга кўрсатиб, унга ўз қўли билан эсадилик эзиб беришни илтимос қилди.

Кокс-кимё цехида Н. С. Хрушчевга шу цех маҳсулотининг намуналарини — кокс, смола, ўғит, туз кислотасини кўрсатдилар. Ўртоқ Хрушчев коксининг яхши сифатли эканини айтиб, директор Н. Шриваставага қўшимча маҳсулотлар ишлаб чиқармоқ учун кокс-кимё цехининг имкониятларидан кенг фойдаланишни тавсия қилди. Ўртоқ Хрушчев, киёининг истиқболга катта, деди.

Н. С. Хрушчев заводни кўриб бўлганидан кейин, ўз таассуротлари ҳақида гапириб, «бу завод замонавий ускуналар билан жиҳозланган ва ишлаб чиқариш процесси юксак даражада ташкил этилган яхши завод», деди.

«ҲИНДИ РУСИ

БХАИ-БХАИ!»

БХИЛАИ, 15 февраль. (ТАСС). Бутун Бхилаида кўп минг кишилик миетин бўлди. Бу митингда СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев катта нутқ сўзлади.

Ҷўн ва пўлат ишлаб чиқарувчиларнинг янги шаҳри бўлган Бхилаи заводи марказида ўз сменасини тамомлаган завод ишчилари, инженерлари, хизматчилари ва ҳаммаси, уларнинг оила аъзолари, шаҳар аҳолиси тўпланган. Тўпланган иш минглаб халқ Н. С. Хрушчевни гулдўрос овалча билан кутиб олди.

Ҳинд ишчилари гулдўрос қарсақлар остида Н. С. Хрушчевнинг бўйига гул шодалари тақдилар.

Митингнинг давлат саноат министри М. Шах очди. У завод коллективини номидан, Ҳиндистон халқи ва Хукумати номидан Н. С. Хрушчевни табриқлайди. Бу кун, —деди у, —Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ўртасида ўсиб бораётган дўстликнинг символли бўлган Бхилаи заводи учун улуғ кундир. Совет халқи сингари ҳинд халқи ҳам бутун дунёда тинчлик бўлишини қатъий талаб қилмоқда. Ҳиндистон халқи ва Хукумати номидан Синга вазда бериб шуни айтмакчи. тинчликни мустахкамлаш ишида биз ҳаминча сингиз билан бирга бўламиз.

Завод бош директори Н. Шривастава мартен цехи ишга тушган биринчи кунда Бхилаи заводида ишлаб чиқарилган пўлатнинг бир парчасини Н. С. Хрушчевга совға қилиб топширди. Н. С. Хрушчев бу совгани қабул қилиб олар экан, директор Шриваставага ва бутун завод коллективига қизғин ташаккур айтиди. Ҳиндистон-Совет дўстлиги ҳам, —деди у, —мана шу пўлатдек мустахкам бўлсин.

Синга Н. С. Хрушчев нутқ сўзлади.

Совет ҳукумати бошлиғи ўз нутбиди тамомлагач тўланган халқ уни гулдўрос қарсақлар билан табриқлади. Хрушчев зиндабод! (Хрушчев аспасин), Ҳинди-руси бхай-бхай! деган хитоблар янгради.

Митингдан сўнг Н. С. Хрушчев завод инженер-техник ва маъмурий ходимлари билан учрашиб, дўстона суҳбатлашди.

МЕХАНИЗАТОРЛАРГА МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

Кеча Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлисидан залида тантанали равишда Ўзбекистон механизаторларининг катта гуруҳасига ҳукумат мукофотлари топширилди. Улар пахта машинада теришда ўришган муваффақиятлари учун мукофотланган эдилар.

Мукофотларни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. С. Насриддинова топширди. (Бунинг тафсилоти газетанинг навбатдаги сониди босилди).

ХАЛҚЛАР ТИНЧЛИККА МУШТОҚ

15 февраль куни Кремль театрида совет жамоатчилигининг кўрсатилган учун курашга бағишланган конференцияси очилди. Бу ерга халқлар тинчлигини астойдил истаган ишчилар йиғилган эди. Меҳмонлар орасида Жаҳон Тинчлик Кенгаши делегацияси, Хитой олимлари делегацияси, Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Ҳиндистон, Франция, Япония ва бошқа мамлакатлардаги тинчлик тарафдорлари ҳаракатининг вакиллари, Америка Қўшма Штатларидан келган кванерлар делегацияси бор эди. Конференцияни Тинчликни ҳимоя қилиш Совет ко-

митетининг раиси ёзувчи Н. С. Тихонов очди. Конференциянинг раҳбар органлари сайланиб бўлгандан кейин Н. С. Тихонов «Совет халқи ялпи ва тамомла кўрсатилганнинг тарафдоридир» деган маъруза докла дилди. Докладчи бу конференция бутун инсониятни қизитиравган энг муҳим проблемани муҳо-нама қилишга тўлганганини, зўр бериб кўрсатилган шунинг, ялпи ва тамомла кўрсатилганнинг ҳақиқатда битимга олиш бош масала бўлиб турганини, жаҳон халқларининг тинчликка мушток эканини таъкидлади.

САМИЙИЙ ТАБРИКНОМА

Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Раиси Мао Цзэ-дун, Хитой Халқ Республикаси Раиси Лю Шао-чи, Халқ вакиллари Умум Хитой мажлиси Доимий комитетининг Раиси Чжоу Энь-лай Хитой Халқ Республикаси билан СССР ўртасидаги дўстлик, иттифоқ ва ўзаро ёрдамлашнинг тўғрисидаги шартнома имзоланган куннинг 10 йиллиги муносабати билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Иттифоқи Министрлар Совети Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчевга, ССР Иттифоқи Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ К. Е. Ворошиловга табриқнома юбордилар.

Табриқномада уқтириб ўтилдики, бу шартноманинг тузилиши гоат катта аҳамиятга эга бўлган тарихий воқеадир. Шартнома Хитой ва Совет Иттифоқининг равангига, бутун дунёда тинчликни ҳимоя қилиш ва инсоният тараққиёти ишига гоат катта таъсир кўрсатди ва бундан буюн ҳам шундай таъсир кўрсатади.

Хитой билан Совет Иттифоқи ўртасидаги иттифоқ бутун дунёда тинчликнинг қудратли таянчидир, дейдилар Хитой Халқ Республикасининг раҳбарлари. Ўтган ўн йил мобайнида Хитой, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик давлатлар биргаликдаги куралида маҳкам ҳамкорлик қилиб, бутун дунёда тинчликни ҳимоя қилиш, империалистнинг агрессияга қарши ва уруш сийсатига қарши кураш ишига буюк ҳисса қўшдилар. Табриқномада Совет Иттифоқи бошлққ социалистик лагернинг шунингдек бутун дунёдаги тинчликсевар халқлар ва мамлакатларнинг биргаликда ҳаракат қилишлари тўғрйли тинчликни ҳимоя қилиш иши тинчлик душманларининг ҳар қандай кирдиқорларига ва тўқсизлик кўрсатишларига қарамай, янада катта ғалабаларга муваффақ эришди, деб ишонч билдирилади.

Табриқномада, Хитой-Совет улуғ иттифоқи бутун дунёда тинчлик ва бутун инсониятнинг тараққиёти учун курашдан иборат олижаноб ишга келгусида янада катта ҳисса қўшишга хитой халқи гоат аминдир, дейилади. (ТАСС).

СОВЕТ-КУБА ҚЎШМА АХБОРОТИ

ГАВАНА, 14 февраль. (ТАСС). Гаванада СССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари Анастас Микоян ва Куба Республикасининг бош министри Фидель Кастро Совет-Куба қўшма ахборотини имзоладилар.

Чинакам самийий вазиётида ўтган суҳбатлар вақтида, — дейилди ахборотда, — ҳар иккала ҳукумат ер юзидида ҳамма халқларнинг тотув ялаши, ҳамкорлик қилиши ва дўст бўлиши мақсидида Бирлашган Миллатлар Ташкилотида биргаликда актив иш олиб боришга муттасил иштирокчиларни наҳор қилинди. Ҳар иккала томон, бутун дунёда тинчликнинг мустахкамлашиши ҳар қайси мамлакатнинг бир-бирини тўла равишда ўзаро ҳурматлаши ва ўз сиёсий иқтисодий ҳамда социал йўлини эркин равишда белгилашга батамом ҳақли эканлиги асосида жуда кенг равишда ва самарали халқро ҳамкорликнинг ривожланишига кўп жиҳатдан боғлиқдир, деб ҳисоблайдилар.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи, дейилди ахборотда, ҳар иккала томоннинг тенглик ва ўзаро манфаатдорлик асосида савдо муносабатлари кенгайтирилишдан манфаатдор эканлигини ҳисобга олиб, 1960 йили ҳосилдан ишлаб чиқарилган 425 минг тонна қанд-шакари Нуба республикасидан сотиб олишга ва кейинги тўрт йил давомида ҳар йил бир миллион тоннадан қанд-шакар сотиб олишга розилик берди.

СССР ҳукумати Куба республикаси ҳукуматига машина-ускуналар ва материаллар ҳарид қилмоқ учун йилга 2,5 процент ҳисобидан 100 миллион доллар миқдорда кредит беради ва Куба республикаси ҳукумати томонидан қурилаётган заводлар ва фабрикаларини барпо этишга, агар лозим бўлса, шу кредит ҳисобидан 1961—1964 йиллар давомида техника ердими кўрсатади.

Ҳар иккала ҳукумат тўла тенглик ва мустақиллик асосида дипломатик муносабатларни тиклаш масаласини қўлай пайт келганида муҳоама қилишга рози бўлилар.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукумати ва Кубанинг революцион ҳукумати, дейилди ахборотнинг охирида, ҳукуматларнинг вакиллари бир-бирлари билан бевосита алоқада бўлиб туришлари халқларнинг бир-бирларини тушунишларига, бир-бирлари билан ҳамкорлик қилишларига ва дўст бўлишларига самарали ёрдам беради, деб ҳисоблайдилар. Шу сабабли, ҳар иккала томон, юксак даражада ўзгарилаётган кенгаш инсониятнинг олий орузи — ер юзидида тинчлик, раванг ва тинчлик истиқболларини ҳозир хиллаштириб турган халқро кескинликни анча юмшатади, деб асосли равишда умид қиладилар.

КУБАДАГИ «ИНРА» ЖУРНАЛИ РЕДАКЦИЯСИНING САВОЛЛАРИГА А. И. МИКОЯННИНГ ЖАВОБЛАРИ

ГАВАНА, 14 февраль. (ТАСС). А. И. Микоян «Инра» журналы редакциясининг саволларига жавоб берди.

Савол: Нью-Йоркдаги совет виставкаси Куба Штатлар билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатларга яхши таъсир қилдими?

Жавоб: Нью-Йоркдаги совет виставкаси муваффақият қозонганлиги ва фойда етказганлиги ҳақида Қўшма Штатларда ҳам, бизнинг мамлакатимизда ҳам ҳеч қандай шак-шубҳа йўқ. Давлатлар ўртасидаги алоқаларнинг бошқа формалари сингари, виставкалар айирбошлаш ҳам халқларни бир-бирига яқинлаштириди. «Инра»га келган вақтинчида Нунес Химес куйидаги жуда яхши ва ўткир бир таътил айтиди: «Астрономия қонунари бўйича биз Ойнинг тескари томонини Ердан кўролмаймиз, лекин Ернинг нариги томонини бизнингизга халатик бериб келганликларимиз ёмон. Ернинг нариги томонини бизнингизга ижодат бермайдиган ҳеч қандай нонус йўқ». Қўшма Штатларда Совет Иттифоқи тўғрисида жуда кам нарсани билишар эди, шунинг учун ҳам виставканинг аҳамияти шундан иборат бўлдики, у Совет Иттифоқи тўғрисидаги ҳақиқатни ҳиндий қилиб берди ва, виставкани келиб кўрган кўп кишилар қай қилиб ўтганидек, у уларнинг қўлини очиб, совет воқелигини яқроқ кўрсатди, ёлғон тарғибутичи пропаганда уларнинг кўнига тўсиб қўйган пардани олиб ташлашга виставка ёрдам берди. Виставканинг аҳамияти яна шундан иборат бўлдики, виставка АҚШ даги савдо-саноат аҳдларининг анча кенг доирасига СССР билан АҚШ ўртасида савдо алоқаларини кенгайтириш имкончилигини ва хаттоки, зарурлигини уқтириб кўрсатди. Шунинг айтиб ўтмасдан бўлмайдики, виставкадан сўнг бизнинг мамлакатимизда келувчи бизнесменлар ва АҚШ га бораётган бизнинг савдо-саноат ходимларимиз кўпайди: АҚШнинг саноатчилари ва савдогарлари социалистик мамлакатлар билан нормал савдо муносабатлари ўрнатилиши талаб қилиб, АҚШ ҳукуматига таъйин қилишни кўчатирилди. Дарҳақиқат, «со-

вуқ уруш» худосига қўрбонлар берилиши бас қилиш пайти келмадики! Халқро савдога халатик бераётган, ҳеч кимга ҳеч қандай фойда етказмаётган, бутунлай суфий чеклашларга хотима бўлиб шун пайти келмадики!

Савол: Куба билан СССР ўрт

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ
КОМИТЕТИ ВА РЕВИЗИЯ
КОМИССИЯСИ ХИСОБОТЛАРИ
ЮЗАСИДАН МУВОКАРАЛАР

(Тошкент шаҳридаги 26-мактаб директори)

(Ўзбекистон КП Сурхондарё область комитетининг биринчи секретари)

Сурхондарё вилоятлик республикада кишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирувчи энг йирик областларнинг бири бўлиб қолди. Сурхондарё областида бу йил 400 минг тонна пахта, шу жумладан 70 минг тоннадан кўпроқ энг қimmatли ипчиқа толадан пахта етиштирилдиши лозим. Жамoат chorвачилиги соҳасида ҳам катта вазифалар турйиб. Область chorвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳажми жиҳатидан 1959 йилда республикада биринчи ўринни олди. Қорақўл тери, пилла ва бошқа маҳ-

Республикадаги барча ўқитув-
лар датори Тошкент ўқитувчи-
ҳам партия Марказий Комитети
шахсан ўртоқ Хрушчовни ишон-
риб айтадиларки, улар бундан бу-
ҳам ёш авлодни коммунистлик руҳ-
тарбиялашга бутун кучларини с-
фарбар этдилар. (Нарсанлар).

Кўп колхоз ва совхозлар Наманган районидаги Сталин номли колхознинг ташаббусини қўллаб-қувватлаб, катта майдонларда ҳар гектердан 40—45—50 центнердан патта етиштириш мажбуриятини олдлар.

С. Қ
 Ұртоқлар! Республика партия
 ташкилотининг пахтачиликни ри-
 во ж л а н т и р и ш с о ҳ а с и д а т и б у ю в
 ташкилотчилик ишлари натижалала-

(Бухоро область, Қоракўл
районидаги «Октябрь»
колхозининг раиси)

меҳнатқашлари ўтган йили яхши
меҳнат қилдилар, бу йил ўз му-
аффақиятларини анда кўпайти-
ришга қарор бердилар. КПСС Мар-
казий Комитети декабрь Пленуми-
нинг қарорлари уларни янги меҳ-
нат зафарларига илҳомлантирмоқда.
Бу қарорларда қишлоқ хўжалигини
ривожлантиришининг аниқ програм-

Шу билан бирга бизнинг ишимизда ҳали жиддий камчиликлар кўп. Утган йили 15 корхона ишлаб чиқариш планларини бажармади, кўп миқдорда маҳсулот беролмай қолди. Капитал қурилиш ва бунёдоти атиги 9

ам Сув хужалиги министрлиги
ўртоқ Билбас) бизга етарли ёрдам
ермаётир. «Южносурханводстрой»

Потиқ қолхознинг ишларидан милади келтириб, Ўзбекистон ша-
роитида қорвачилиkning маҳсулдор-
лигини оширишда катта натижалар-
га эришиш мумкин эканлигини кўр-
сатади. «Октябрь» қолхозининг
қўзқоллари бу йил давлатга қўш
иш юзасичан берилган топшириқни

Бизда йўл хўжалиги тартибга солинмаган. Автотранспорт ва тош йўллар министри ўртоқ Стрельцов бундан яхши хабардор бўлса ҳам, министрик йўл қурилишида бизнинг биластимизга етарли йўлам кўрсат

Сездони ишонтириб айтаманки, СССР нинг леиничи Марказий Қонги теварига янада маҳкам пслашган Сурхондарё область рия ташиклоти областнинг экомикаси ва маданиятини янада рилантиришини таъминлайди ва билан мамлакатимизда коммууи қурилиши ишига муносиб ҳисқўлади. (Нарсанлар).

Заллигини яхши биледи ва бу
хникадан тобора кенгроқ миқёсда
йдаланишдан манфаатдордир. Тўп-
ниган тажрибага асосланиб, янги
хникани қишлоқ хўжалик ишлаб
қаришига зўр ғайрат билан жо-
й қилиш, пахта етиштиришда қўл
хнатига тамомила барҳам бериш-
таъминлаш керак. (Нарсанлар)

нинг охирига мўлжалланган даражага тўрт йил олдин эришини ва 1960 йилда давлатта камиди 260 минг тонна, 1961 йилда эса 275 минг тонна пахта топширишга қарор қилдилар. Гўшт, сут, сазавот ва етешма етиштириш юзасидан 1965 йлга мўлжалланган даражага 1962 йилда эришилди, тухум ва пилла етиштириш соҳасида бу даражага

С. Н. ПУРИ
(Ўзбекистон қасаба союзлари
Советининг раиси)

(Ўзбекистон қасаба союзлари
Советининг раиси)

қасбасоюзларининг хўжалик ва
қурилишдаги иштироки
айди. Улар 1960 йилда бюджети
миллион сўмга етган давлат
иал страхованиеси соҳасида кўп
қиладилар. Ўзбекистон меҳнат-
лари икки йил мобайнида қас-
басоюзларнинг 85,9 фоиди соҳа-
ларига

рини ёмон бажармоқдалар.
фсизлик техникасига давлат аж-
ётган катта маблағлар тўла ўз-
тирилмай қолаётир.
олбуки, бир қанча касаба союз
килотлари ва корхона коллектив-

з сьезд делегатларини ишонти-
лтига ишчи, КПСС ленинчи Мар-
кс Комитети теварагида маҳкам
лашган Хоразм область партия
бюро ва областинин барча меҳ-
натшари партия XXI сьезди ва
Марказий Комитети Пленумла-
рида қўйилган буюк вазия-
ти бажарини учун бутун куч-
ларини сарф қилидилад ва бу
иш мамлакатимизда коммунизм
ш ишига ўзларининг муносиб
ларини қўшадилар. (Нарсан-

спублика касабасоюзлари
и буён ҳам ўзларининг бутун
ва қувватларини коммунистик
ят қуриш ишига сарф қилади-
деб Ўзбекистон Компартияси
ъъёздини ишонтиришга ижозат

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНING XV СЪЕЗДИ

Н. Ф. ПРОСКУРЯКОВ

нутқи

(«Таштекстильмаш»
заводининг директори)

<>

Ўртоқлар! КПСС Марказий Комитети июнь Пленумида муҳокама қилинган масалалардан бири тўқимачилик саноатини ва унинг базаси бўлган тўқимачилик машинасозлигини янада ривожлантириш масаласи эди.

Ўртоқ Рашидов докладида «Таштекстильмаш» заводининг аҳамияти нақадар катта эканини, у мамлакат тўқимачилик корхоналарига Иттифоқимизда ишлаб чиқарилаётган йилурув ва ил ўрнатмаларининг армиясини ва арқоқ машиналарнинг ҳаммасини етказиб бераётганини айтилди.

Заводинимизда ўтган йили яппи маҳсулот ишлаб чиқариш 117 процент, товар маҳсулот ишлаб чиқариш 130 процент кўпайди. Янги машиналарнинг 10 хил намунаси ишлаб чиқарили ва 9 хил янги машина оммавий ишлаб чиқарила бошланди. Шундай бўлса ҳам коллективимиз ўтган йили товар маҳсулот ишлаб чиқариш давлат планини бажаролмади. Бу эса ишлаб чиқариш программасини бажариш учун ҳамма имкониятларини ишга солимаганимизни кўрсатади.

1960 йилги план топиригини ўтган йилдагидан ҳам каттадир.

Завода партия ташкилоти раҳбарлигида бу топириқни муваффақият бажаришга коллективини сафарбар қилиш ишлари ўтказилди. Бизда 17 бригада коммунистлик меҳнат бригадаси номини олиш учун курашмоқда. 4 бригадада шундай ном берилди. 47 киши коммунистлик меҳнат зорбери деган номини олиш учун курашмоқда. Ёш мастер ўртоқ Гордеев Валентина Гагановадан ибрат олиб қолоқ бригадга ўти ва 2 ой ичида бу бригада планини бажарадиган бўлиб қолди. Завода технологиясини яхшилаш ва ишлаб чиқаришнинг автоматлаш юзасидан катта тадбирлар амалга оширилмоқда. Пластмассалар кенг жорий этилмоқда. Бизда 90 номдаги деталь пластмассадан тайёрланмоқда. Пластмассадан тайёрланган деталлар 110 тага етказиб вазибаси кўйилган. Шундай қилишга эришсак, 100 тонна металлни тежаб қоладиган бўламиз.

Ана шу ва шунга ўхшаш бошқа тадбирларни амалга ошириш натижасида 1959 йилнинг декабрь план

ва шу йилнинг январь ойи плани ошириб бажарилди.

Йилда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети тўқимачилик саноатини янада ривожлантириш тўғрисида қарор қабул қилди. Заводинимиз коллективи бу қарорни зўр хурсандчилик билан қўбди. Шу қарорга мувофиқ «Таштекстильмаш» заводининг реконструкция қилиш юзасидан кўпгина ишлар белгиланган.

Шу муносабат билан ўртоқ Проксуряков республика Госплани, қурилиш министри ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети олдига бир қанча масалаларни қўйди. Реконструкция ишларига маблағ ажратишни кўпайтириш, 153-қурилиш трестига техникавий ҳужжатларни етказиб бериш мудириятини қисқартириш ва бошқалар ана шундай масалалардир. Тўқимачилик машинасозлигида кооперативлаштириш ва ихтисослаштириш кенг қўламада ривожлантирилиши лозим. Лекин ҳалқ хўжалиги кенгашириш бу масалага жиддий эътибор бераётганлар.

Ўртоқ Проксуряков баъзи маиний масалаларга тўхталиб ишни нўғури планлаштириётган ошхоналар трестини ҳамда жамоат тартибини бузётганлар билан етарли курашмоқда. Миллиятчиликнинг танқид қилини ва сўнгга бундай дейди:

— 1960 йилда коллективимиз олдинда катта вазибаси турибди. Саноат маҳсулот ишлаб чиқариш 116 процентга етиши керак. 13 тилдаги янги машиналар ишлаб чиқаришни ташминлаш керак. Биз йиллик плани 25 декабрда бажариш мажбуриятини олдик. Ўз сўзимизнинг устидан қичиш учун ҳамма чораларни кўраётимиз. Лекин биз айниқса ўй-қў майдонини кенгайтиришда ва бошқаруш масаласини қўришда ёрдамга муҳтожмиз. Биз Марказий Комитетдан ва област партия комитетидан шу масалада бизга ёрдам беришларини сўраймиз.

Биз етти йилликнинг охирига белгиланган ишлаб чиқариш даражасига 1964 йилга қўриши юзасидан олган мажбуриятимизни бажаришга қаттиқ ишонганмиз. (Нарсанлар).

К. АННАЕВА нутқи

(Сурхондарё область, Термиз районидagi Жданов номили колхознинг бригадари)

Ўртоқлар! КПСС XXI съезди қарорларини муваффақият бажариш учун бошланган умумхалқ курашини муносиб ҳисса қўшаётган Сурхондарё область хотин-қизлари номидан съезд делегатларига алагани салом топиришга ижозат бергайсиз.

Мен Жданов номили колхозда 1950 йилдан бери бригадир бўлиб ишлайман. Бригадизм топириқларини доим бажариб келмоқда. Ўтган йили биз Валентина Гаганова ва Ганисер Юнусова эргашиб қолоқ қўшмаларимизнинг ерини ўз устасига қўшиб олдик ва умуман 100 гектардан ортиқ майдондан ўрта ҳисобда 22 центнердан илтичка толади пахта етиштирдик. План олти процент ошириб бажарилди. Бизнинг хотин-қизларимиз ҳар қутти кўрт уруғидан 60 килограммдан бериш сўрт шилла етиштириб, пиллачиликни ривожлантиришга ҳам кўп меҳнат сарфлагандир.

Еттиликда бригадизм аъзолари республикадаги барча колхозчилар билан биргаликда катта социалистик мажбурият олдилар. Етти йилликнинг иккинчи йилида ҳар гектар ердан 30 центнердан пахта ҳосили етиштиришга ва ҳар қутти кўрт уруғидан 50 килограммдан шилла олишга ҳаракат қилимиз.

Пахтачиликдаги ишларни комплекс механизациялашнинг асосий шартини деб ҳисоблаймиз. Шу вақтга бригадизмда 110 колхозчи ишлар эди. Бу йил бизга ажратиб берилган майдоннинг ҳаммасига чигит квадрат-уялаб энгилди, гўза икки томпала парварини қилинди.

В. А. БИЛБАС нутқи

(Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги министри)

Ўртоқлар! Ўзбекистон партия ташкилоти партиянинг қишлоқ хўжалигини кескин юксалтириш ҳақидаги қўрсатмаларини амалга ошира бориб, ҳисобот даврида ирригация масалаларига жиддий эътибор берди, шунинг натижасида бу соҳада каттагина натижаларга эришилди.

Тўрт йил мобайнида сув хўжалиги қурилишига бундан аввалги тўрт йилдагидан нисбатан икки баравар кўп маблағ сарфланди. Сув хўжалиги министрига ташкилотлар томонидан 76 минг гектарга яқин янги ер тайёрланди ва қишлоқ хўжалик оборотида киритилди, республиканинг ҳамма областларидagi сугориладиган ерларнинг мелiorа-

тиҳи ҳолатини яхшилаш соҳасида катта ишлар қилинди. Бу майдонлардан фойдаланиш ва қишлоқ хўжалик энкиларининг ҳосилдорлигини ортиришга ижобий таъсир кўрсатди. Сахрорлардаги чорва яйловларидан 3 миллион 300 минг гектар ерга сув чиқариш тадбирлари қўрилди. Кўп миқдорда ўй-жой бинолари қурилди.

Сув хўжалиги қурилиш ишларини комплекс механизациялаш соҳасида ҳам бирмунча дуруст натижаларга эришилди. Бу эса қурилиш ишларига меҳнат унумдорлигини кескин даражада кўтариш ва таъминлаш аниқ кайтайтириш имконини бериб.

Шу етти йилда ҳалқ хўжали-

гининг бошқа соҳалари каби сув хўжалиги ҳам ўз тараққиётида олган катта қадам қўйди. Бундан ташқари қишлоқ хўжалиги тараққиёти учун етти йиллик планга мувофиқ республикада сув хўжалиги қурилишига (Мирзачўлини ўзлаштиришга кетадиган катта сарфдан ташқари) 5 миллиард сўмга яқин етти олдинги етти йилда гига қарағайда тўрт баравар кўп маблағ сарфланганини кўрсатиб ўтиш киёфадир. Сув хўжалиги ҳодимлари бу партия ва ҳукумат пахтачиликни ривожлантиришнинг тўб масалаларини ҳал қилиш, ҳалқнинг моддий фаровонлиги ва маданий савиясини кўтариш ҳақида нечоғлиқ гамхўрлик кўрсатаётганлигининг ёркин ифодаси деб билимолар.

Министрларнинг қурилиш ташкилотлари етти йилликнинг биринчи йилида ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятини ёмон бажармадилар. Ҳозир бизнинг бутун диққат-эътиборимиз ҳамми тобора ортиб бораётган янги топириқларни бажаришга қаратилган.

Республикада 1960 йилда сув хўжалиги қурилишига сарф, колхозларнинг 160 миллион сўм маблағи ҳам қўриб ҳисоблаганди, 460 миллион сўм кўпаяди. Бу, қурилиш-монтаж ишлари ўтган йилдагидан нисбатан 30 процент ўсади, демек:

Ўртоқ Билбас ўз нутқида янги муҳим ирригация қурилишларини бирма-бир кўрсатиб, уларнинг ҳар бирини муфассал ҳаётларда, сув хўжалиги қурилиш ишларига ички резервлардан ахши фойдаланишга доир баъзи масалалар ҳақида тўхталиб ўтди.

Ирригация қурилишидаги ишларнинг 30 процентга яқини экскаваторлар билан бажарилади. Аммо

экскаваторларнинг кўп вақти капитал ремонтда ва бир объектдан иккинчи объектка кўчириш билан ўтмоқда. Бизнинг қурилиш ташкилотларимиз бундай аҳволни мумкин қадар қисқартириш, қўшимча миллион-миллион кубометр ер ишларини бажариш вазибасини ўз олдига қўйди.

Экскаваторнинг ишлаб чиқариш ва улардан ремонт вақтида фойдаланиш ҳисобига катта фойда олиш мумкин.

Такомилиштирилган землосозлар, трактор лобкалари ишлаб чиқарила бошланди. Будозерларни планлаштириш ишларига мослаштириш имконияти топили.

Ўй-жой етишмаслиги оқсидида жузга кўп механизатор ишлайдиган одам йўқлигидан беқор турибди. Бу муаммони ўй-жой қурилиш ҳажмини кенгайтириш йўли билан ҳал қилиш мумкин.

Биз резервлардан фойдаланиб 1960 йил учун белгиланган қурилиш вазибасининг ҳаммасини бажаришнинг таъминлаймиш, ишлаб чиқариш унумдорлигини ошириб, қурилиш имкониятини кайтайтириш.

Маълумки, етти йиллик планда пахтачиликда ва қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларида янги ерларни ўзлаштириш аниқ ўсиши кўрсатилган. Ҳозиргача янги майдонларни тайёрлашда жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда. Яқин вақт ичида бу камчиликларга барҳам берилади. Шу билан биринчи янги ерларни ўзлаштириш, ҳукусуан Марказий Фарғонани ўзлаштириш, бу иш учун бўлган маъсулиятини оширишни талаб этди. Чунки бу ерда бу иш кўнгилдагидек бажарилган йўқ.

Янги ўзлаштирилган ерларда биринчи йилларда юқори ҳосил олиш

осон иш эмас, албатта. Бунинг учун бир неча йилга мўлжалланган комплекс агротехника тадбирларини ишлаб чиқиш керак. Шундагина тобора ернинг ҳосилдорлигини ошириб бориш мумкин. Барча ташкилий-техникавий ва моддий воситалар мана шу ишга қаратилиши керак. Бу иш билан қишлоқ хўжалик фанлари академияси ва қишлоқ хўжалик ораганлари жиддий шуғулланишлари лозим.

Республиканинг гарби-жанубий қисмини, биринчи гада Сурхондарё областининг алоҳида аҳамиятга эга эканини қайд қилиб ўтмаслик мумкин эмас. Бу ерда етти йиллик мобайнида янги ўзлаштирилган ерлар сакка 130 минг гектарга етиши лозим. Бу эса, Мирзачўл аниқ Марказий Фарғона ерларининг аниқ кўпайишига имкон бериб. Ҳукумат топиригига мувофиқ бу ишларни лойиҳалашга киришилди. Келгуси йилда Сурхондарёда «Главгидро-додностепрой»га ўхшаш мустақил қурилиш ташкилоти тузиш зарур.

Қорақалпоғистон АССРда янги ерларни ўзлаштириш ишлари ҳам жиддий диққатга сазовордир. Бу ишда кўлга киритилган барча тажриба ва ўсиб бораётган имкониятлар сув хўжалиги системасидан фойдаланиш ишларини жиддий равишда қайта қуриш имкониятини берибди. Биз йилликнинг, каналлар ва коллатор-завуларни тоза-лашнинг тўла равишда механизациялаш вақти келди. Бунинг учун сувни исроф қилмайдиган янги тозаловчиларни топиш лозим.

Сув хўжалиги ҳолимлари ўзла-

рига топирилган вазибасини шароф билан бажариш учун қўрилардан келган ҳамма ишни қиладиган деб съездин ишонтиришга рухсат этгайсиз. (Нарсанлар).

Бунинг учун яхши коллектор зорулар тармоғини вужудга келтириш, горизонталь зоруларни мустаҳкамлаш керак. Кейинги йилларда ёпиқ зорулар қуриш тажриба қилиб қўрилади. Сизот сувлари анг юқори бўлган совхозда биз 30 километр ёпиқ зору қилидик, натижада сизот суви бир миллиметр ҳам кўтарилмади. Ёпиқ, тик зоруларда ҳозир бизнинг шароитимизда голт муайян аҳамиятга эга бўлган тажриба-лар ўтказилмоқда.

Сугоришнинг янги техникаси ерн заҳ босишдан саклайди ва ишчиларнинг меҳнатини энгилаштирилади.

Ўртоқ Саркисов янги ерларни ўзлаштиришнинг бундан кейинги вазибасини тўғрисида гапириб, Ўзбекистон комсомол Марказий Комитети бу соҳада ёрдам бериб, деб ишопт билдирибди. 3—4 минг йилгич-қиз қизлар ерларни ўзлаштиришга келса, яхши бўлур эди. Улар иш билан яхши таъминланади, зарур бўлган ўй-жой, маиний шароит яратиб берилади.

«Главгидроностепрой» ишидаги жиддий нуқсонлардан бири лойиҳа-сизот ҳужжат билан ёмон таъмин-

ланаётганлигидир. Тошкентда 15 та лойиҳалаш ташкилоти бор. Лекин уларнинг бирортаси ҳам кўнгилдагидек лойиҳалар тайёрлаб бераётмай. Бизнингча, бу лойиҳалаш ташкилотлари Ўзбекистон Қурилиш давлат комитетига марказлаштирилса, чакки бўлмас эди.

Ўртоқлар! Мирзачўлнинг бепойен даштилари яқин йиллар ичида республикамизнинг анг гўзал воҳолари-дан бирига айланади. Ўзбекистон меҳнатқашлари Мирзачўлда меҳнатда янги қадрамонликлар кўрсатадилар. (Нарсанлар).

«Ватан» — «ИСКРА», «СПУТНИК» (1-зада), «КОМСОМЛ 30 ЙИЛНИ», «ЎЗБЕКНИСТОН», «ЎЗБЕКНИСТОН 25 ЙИЛНИ» (нундуз ва кечурун).

«Ватан» — «Ватан» (нундуз соат 2 ва кеч 10 да), «Ватан» номили (нундуз 1 ярим ва кеч 6.50 минутада), «ВГВРДИЯ» (эрталаб 10, нундуз 12 ва кеч 10 да).

Намр. А. — № 39.

ЎЗБЕКНИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА РЕВИЗИЯ КОМИССИЯСИ ХИСОБОТЛАРИ ЮЗАСИДАН МЎЗОКАРАЛАР

Ж. ХОНАЗАРОВ нутқи

(Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министри)

Ўртоқлар! Ўртоқ Рашидовнинг сўзла-доклада ва делегатларнинг сўзла-рида ҳисобот даврида қишлоқ хўжалигида қилган ишларимизнинг натижаларига муфассал тўхтаб ўтидик ва колхоз ҳамда совхоз ишлаб чиқаришини янада кескин юксалтириш вазибасини белгилан берилди.

Партия XXI съезди ва КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми олдимизга жуда катта вазибасларни қўйди. Ана шу съезд ва Пленум қарорларида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш билан бир қаторда меҳнат унумдорлигини ошириш ва меҳнат таннаркини кайтайтириш масаласига алоҳида эътибор бериладиган. Шунга қарамай, колхозларимиз ва совхозларимизнинг ишида маҳсулот таннаркини кайтайтириш учун жуда катта резервлардан фойдаланишда жиддий камчиликлар бор.

Етти йилликнинг биринчи йилида меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннаркини пасайтириш соҳасида дастлабки жиддий қадам қўйилди. Тахминий маълумотларга қараганда 1959 йилда пахтачиликда маҳсулот еттибасига меҳнат харажатлари совхозларда 20 процентдан зиёдкор, колхозларда эса 10 процент қисқарган. Маҳсулот таннарки пасайди.

Шу билан бирга айрим бригадалар, колхоз ва совхозлар бир хил шароитда бўлишларига қарамай, уларнинг кўрсаткичларида катта тафовут бор.

Бир хил шароитда бўла туриб турли кўрсаткичларга эга бўлган хўжаликларга «Малик» ва 1-«Боев» совхозлари мисол бўла олади. Ҳар икки илгор, юксак механизацияланган хўжалик мисолида бу фарқ кўзга яққол ташланиб туради. «Малик» совхозда бир центнер пахта етиштиришга икки киши кунга сарф қилини, таннарки 135 сўмга тушиди. 1-«Боев» совхозда эса бир центнер пахта етиштиришга 3,8 киши кунга сарфлаиб, таннарки 172 сўм бўлди.

Одатда, қайси бригадда, қайси хўжаликда кишилар кўп бўлса ўша жойда меҳнат харажатлари кўп бўлади. Бу, ўз-ўзидан тушунарли. Ҳар бир кишини иш билан таъминлаш керак. Шунинг учун кишиларни иш билан таъминлаш мақсадида юқори ҳосил етиштириш учун курашга фойда етказмайдиган ишлар ҳам қилинаверди.

Ҳудди мана шунинг учун ҳам айрим колхоз ва совхозларда гарчанд, комплекс механизация бригадалари тузилган бўлса ҳам шунга қарамай, меҳнат унумдорлиги ортмида, маҳсулот таннарки кайтамади.

«Ленинбод» совхозда асосан комплекс механизация бригадалари ишлайди. Ҳар бир ишчига 27 гектар пахта майдон тўғри келади. Бу ерда 1200 киши ёки ишчиларнинг 20 проценти ўша хўжалик учун ортиқча қилиди. Шунинг натижасида бир центнер пахта етиштиришга 12 киши кунга сарфланган. Пахтанинг таннарки эса 272 сўм бўлган. Битта ишчига ўрта ҳисобда 6 бош сизир бикритиб қўйилган. Ҳол-буки, кам деганда 20—25 бош сизир бикритиб қўйилиши керак эди. Шунинг учун ҳам бир центнер сутнинг таннарки 185 сўмга тушган. Бундай аҳволни бошқа совхозларда ҳам учратиш мумкин.

Қўпгина чорвачилик хўжаликлариди ҳам ишчи кучларининг ортиқча-чилигини кўриш мумкин. Мисол учун «Вревский» совхозини олайлик. Бу совхоз аниқгина юксак унумли хўжалик. Лекин бу совхознинг меҳнат сарфлари даражасини бошқа кўпгина совхозлар билан, чунонки, СССРнинг марказий районлариди совхозлар билан таққосласак бундай таққослаш «Вревский» совхозининг фойдасига бўлмас эди. Бу тушунарли. Чунки «Вревский» совхозда ҳар бир сизирга бир ишчи қарайди. «Вревский» совхозда бир центнер сўт етиштириш учун бир киши кундан ортиқ меҳнат сарфланмоқда, бир центнер сутнинг таннарки қариб 130 сўми ташкил этади.

Айрим совхозларда ишчи кучлари ортиқча бўлгани ҳолда бошқа кўпгина тармоқларда ва хўжаликларда, айниқса Мирзачўлда, Марказий Фарғонада, бир қатор чорводор совхозларда ишчи кучлари етишмайди. Бизнинг фикримизча, қишлоқ хўжалигидаги ишчи кучларни қайта тақсимлаш тўғрисидаги масалани агрофилча ҳал қилиш пайти келди. Албатта, бу тез фурсатда — биринчи йилда амалга ошириладиган иш эмас. Лекин бу ишни сира кечиктирмасдан бошлаш керак. Чунки комплекс механизация янада ривожлантириш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннаркини кайтайтириш кўп жиҳатдан шунга боғлиқ.

Маҳсулот таннаркини кайтайтириш йўллари тўғрисида гапирганда колхозларга, совхозларга ва районларга етарли малакали раҳбарлик қилиш, меҳнатини, айрим раҳбарлар агро-техникани ахши тушунамасликлари

ни кўрсатувчи баъзи фактлар тўғрисида айтмасдан бўлмайди. Қўпгина улар ишнинг сифатига эътибор қилмай, фақат кўпроқ иш талаб қиладилар. Районларда сугорини пайтада аниқса сон оқсидан қўвиб кетиш натижасида қўнгилсиз аҳвол юз берибди. Бунинг оқибатида давлат ва колхоз маблағлари бекорга сарф қилиниб, маҳсулот таннаркининг ортиб кетганини устига ҳосилга жиддий путур етказилади. Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика ҳукумати ана шу масала юзасидан бир неча марта йўл-йўриқ берилди. Лекин кўпгина колхоз раислари ярамас одатдан ҳамон қутилмаётганлар. Масалан, Пискент райониди ўртоқ Литвинен раис бўлган Сталин номили колхозда қандай мақсадда гўза қатор оралари узунасига 9,5 марта, қўндаганга 4 бор қулай-вазия қилиниб, бунинг устига тўрт марта чопиқ ўтказилди? Шунинг натижасида бутун сарф қилинган меҳнатнинг 57 проценти гўза парвар-сизга кетган. Бу ерда бир центнер пахтанинг таннарки 225 сўми ташкил этди. Бундай аҳвол биргина ана шу колхозда эмас.

Ҳамма гап хўжаликка раҳбарлик қилишга боғлиқ. Гўза фақат кетмон билан парварини қилинган даврдиги раҳбарлик савияси — ҳозирги шароитга — юксак деҳқончилик маданияти ва комплекс механизация асосий ҳал қилувчи куч бўлиб қолган шароитга сира тўғри келмайди.

Олтирқий райониди 20 колхоз правление раисларидан биттаси ҳам олтий матлумотли мутахассис эмас эди. Фақат икки кишигина раислар тайёрлайдиган мактабни тамом қилиб чиққан эди. Шундай экан пахта тайёрлашнинг барбод берган Олтирқий район колхозлариди ишнинг ахши-лашини қандай қилиб қутуш мумкин эди. Қишлопта районда колхоз раҳбарларидан бирор киши ҳам олтий матлумотли мутахассис эмас, раислардан фақат бир киши қишлоқ хўжалик техникумининг битирган.

Ҳозирги шароитда агрофилча чукүр билимга эга бўлмади туриб хўжаликни тўғри бошқариш мумкин эмас. Шундай бўлишига қарамай, бу иш мутахассисларни раҳбарликка кўтаришнинг ҳали ҳам жуда суғ олтиб бормоқда. Бунга эса Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрига ва унинг коллегияси ҳам айбидир.

Ўртоқ Хоназаров ўз сўзида давом этиб, чорва моллар маҳсулдорлигини оширишда энг муҳим резервлардан бири бўлган молларни сунтий йўл билан қўчириш масалаларига тўхта-либ ўтди.

1959 йилда бу прогрессив усулни қўлланниш юзасидан бирмунча иш қилинди. Колхоз ва совхозларда 102 минг бош қорамол сунтий йўл билан қўчирилди. Лекин бу фақат дастлабки қадам бўлиб, ҳали сира етарли эмасдир. 1960 йилда чорвачиликда сунтий қўчириш усулини кенг қўлланниш учун барча зарур чораларни қўриш керак.

Съездда сўзга чиққан ўртоқлар министрликнинг колхоз ва совхозларга раҳбарлик қилишда катта ва жиддий камчиликлар борлигини мутлақо тўғри айтиб ўтдилар. Камчиликлар шунинг учун мажбурий, қишлоқ хўжалик ораганларининг раҳбарлари колхоз ва совхозларнинг хўжалик фаолиятлари, экономикаси масалалари билан чуқур танишмайди-лар, ҳамма вақт ҳам зарур даражада принципиаллик ва қатъият кўрсатмайдилар.

Ўзбекистон Компартияси XV съездини ишонтириб айтаманки, республика қишлоқ хўжалик ораганларининг ҳодимлари колхозчиларга, совхоз ва ГТС ишчиларига етти йиллик план топириқларини муддати-дан илгари бажаришда ёрдамлашнинг учун бутун куч ва билимларини аламлайди. (Нарсанлар).

Редактор И. РАХИМОВ.

ТЕАТР

НАВОНИЙ НОМИЛ ТЕАТРДА — 16/II да Мисарнинг иши, 17/II да Кармен, ҲАМЗА НОМИЛ ТЕАТРДА — 16/II да Тоғанилар, 17/II да Алишер Навоий.

МУНИЦИПАЛЬ НОМИЛ ТЕАТРДА — 17/II да Рак уюларимиз. СВЕРДЛОВ НОМИЛ КОНЦЕРТ ЗАЛДА — 17/II кеч соат 8 яримда Ўзбекистон санъат усталари концерти. ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРНИДА — 17, 18, 19, 20, 21, 22/II да анг йил соат аттракцион — «Айялар цир-ининг хайрават» тасвирлари. АЙЯЛАРИНГ УРУГАУЧИ — РСФСР халқ артисти Валентин Филатов, Томоша кеч соат 8 да бошланади.

КИНО

Анна Эйде — «Ватан», «ИСКРА», «СПУТНИК» (1-зада), «КОМСОМЛ 30 ЙИЛНИ», «ЎЗБЕКНИСТОН», «ЎЗБЕКНИСТОН 25 ЙИЛНИ» (нундуз ва кечурун).